

3 СОЦІАЛІСТИЧНОГО РУХУ.

Французькі соціалісти вступають до III. Інтернаціоналу

Як звісно — на Штрасбурзькому Конгресі французької соціалістичної партії, який відбувся в березні с. р. — вирішено виступити з рядів II. Інтернаціоналу, і на скільки не вдалося французькому пролетаріату разом зі швейцарською і англійською соціалістичною партією (I. L. P.) на протязі трох місяців осигнути реконструкції II. Інтернаціоналу — тоді має французька соціалістична партія вступити в III. Інтернаціонал. Тому, що всі зусилля соціалістів в напрямі реконструкції II. Інтернаціоналу — тоді має французька соціалістична партія вступити в III. Інтернаціонал. Тому, що всі зусилля соціалістів в напрямі реконструкції II. Інтернаціоналу — тоді має французька соціалістична партія вступити в III. Інтернаціонал. Тому, що всі зусилля соціалістів в напрямі реконструкції II. Інтернаціоналу — тоді має французька соціалістична партія вступити в III. Інтернаціонал.

II. Конференція комуністичної молодіжки.

Від 9 до 15 червня с. р. тривала в Берліні при співучасті представників чотирнадцяти організацій, друга Конференція Комуністичної Інтернаціональної Молодіжки. По звітах і дискусіях виявилось, що Інтернаціональна організація юнацтва об'єднує 23 краєвих організацій, які числять більш ніж мільон зорганізованого комуністичного студентства. Поживий дискусії на тему антимілітарної пропаганди Інтернаціоналу серед молодіжки прийнято резолюцію, визнаючи юнацтво до антимілітарної агітації у всіх країнах і народах. Рівночасно обговорено справу участі і представництва молодіжки в III. Інтернаціоналі і участі на другому конгресі в Москві.

Другий з'їзд комуністів Болгарії.

З початком червня відбувся в Софії II. з'їзд комуністичної партії Болгарії, на якому присутніх було 763 делегатів, заступаючих 487 комуністичних організацій Болгарії. З'їзд проводив болгарський соціаліст тов. Благоєв (72 літ старик). Партійний секретар тов. Коларов подав звіт з діяльності комуністичної партії Болгарії, з якого слідно, що партія числила до кінця 1919 року — 35.478 членів в 1083 сільських і 83 міських організаціях. Однак скільки членів в одній організації, так, що з днем 20. цвітня партія числила 88.686 членів. В скупштині (парламент) зуміла партія вибрати 50 комуністичних послів. Також в громадських і міських радах має комуністична партія визначне число своїх представників. Видавничу діяльність партії стоїть на висоті своєї задачі. Окрім центрального органу партії "Роботнический Вистіпник" видається ще журнал "Новое Время", часопис для сільського пролетаріату "Сельский Вистіпник" для молодіжки "Младешка Правда", для жіноцтва "Равенство", для дітей "Другарче", сатиричний часопис "Червоний Світ" для македонських емігрантів "Освобождение", для інвалідів "Инвалиды Борьбы", а понадто багато краєвих місцевих часописів. За 1919 рік видала комуністична партія 33 комуністичних книжок і брошур в накладі 562.100 примірників. Побіч літературної діяльності партія розвинула велику політичну організаційну працю, організує сільський безземельний пролетаріат Болгарії, військові частини і міський пролетаріат всіх професій. Комуністична партія дала почин до утворення організацій, яка має на меті сотворення одної радянської федеративної республіки на Балкані, на віщо прихильно відгукнулися товариші

комуністи других народів балканського півострова. (Роботнический Вистіпник, ч. 257.)

Москва перед конгресом.

Кореспондент "Daily Herald" доносить, що Москва має під теперішню пору характер міжнародного міста. Зідаються сюди делегації на конгрес III. Інтернаціоналу з усього світа. Приїхали вже Італія (12 дел.), Болгарія, Швеція, Франція, Персія, Індія, Мексиканці, Аргентинці і другі товариші.

Конгрес комуністичної партії Югославії.

Наприкінці минулого місяця відбувся у Вуковарі другий конгрес комуністичної партії Югославії, на якому мало приїти до тисного об'єднання всіх комуністичних груп південної Словенії. Народи конгресу відкрив тов. Стретен Якович, після чого наступили привітання. Тов. Смолянович говорив в імені вуковарського пролетаріату, тов. Филип Филипович від комуністичних партій Болгарії і Румунії, а тов. К. Новакоский від імені Соціалістичної Росії і Радянської України. Народи конгресу тривали три дні (від 20—23 червня), однак звіту і резолюцій ми ще не одержали. ("Радничке Новине" з 24 червня.)

Засноване комуністичної партії в Бельгії.

Прикінці мая в Брюсселі відбулася конференція бельгійських комуністів, на якій ухвалено заснувати комуністичну партію Бельгії. Ініціативу до цього дада соціалістична молодіж, яка перед різними виступила з рядів соціалдемократії, зорганізувала комуністичний гурток і скликала конференцію всіх комуністів Бельгії. Найбільш членів числить нова партія поміж гірниками, які зазнали на собі найсильніше всі впади капіталістичного ладу.

На відбутій конференції прийнято одностайно резолюцію, в якій учасники освідчилися противниками парламентаризму, протестують проти творення спеціальних груп інтелігентів-соціалістів в роді групи "Clarke" і в імя побіди соціалістичної революції приступають до III. Інтернаціоналу. Рівночасно комуністична партія Бельгії видає дві часописи, а саме: "Ouvrier Communiste" (на французькій мові) і "De Internationale" (на фламандській мові).

Заява чеських лівих соціалістів.

Члени чесько-словацької соціал-демократичної робітничої партії лівої течії, вибрані до союму в Празі, зложили там заяву, в якій остро критикують парламентаризм і визнають чеський пролетаріат до безпощадної безкомпромісної класової боротьби з капіталізмом і реакцією. Рівночасно заявляють себе прихильниками радянської системи і проголошують за свою програму платформу III. Інтернаціоналу. Сю заяву підписало 23 товаришів-членів союму і 5 сенаторів. До своїх заяв причучилося також 3 німецьких товаришів союму і ліві сенатори. ("Prakornik Svobody" з 23. червня.)

Соціалістичний Конгрес в Румунії.

З Бухарешту доносять, що в дні 1—8 серпня с. р. має там відбутися конгрес соціалістичної партії і професіональних організацій.

Німецькі комуністи і соціалісти Росії.

"Danziger Neueste Nachrichten" (в ч. з 25. червня) доносить з Берліна: В бюрі берлінського представника радянського уряду тов. Коппа мала відбутися конференція, в якій взяли участь крім німецьких комуністів також провідники ні-

мецьких незалежних соціалістів. Тов. Коппа зазначив, що сьогоднішнє положення Росії є добре, але мимо сього соціалістична республіка потребує допомоги, тому соціалісти "нишч" країн повинні як найскорше взяти в свої руки долю соціалістичної революції на західі, захопити владу і підперти соціалістичну Росію в її боротьбі з капіталом і реакцією.

3 ЖІНОЧОГО СвіТА.

Жінки в професіональних організаціях.

В англійських професіональних організаціях є дгуртованих 6,624.000 членів, із сього 1,250.000 жінок.

Міжнародний жіночий день.

В початках марта улаштувало по всій Росії "міжнародний жіночий день", в якого основу покладено боротьбу за жіночу рівноправність в цілому світі. З сього приводу в московській "Правді" появилася стаття Леніна, в якій він пише: "Радянська республіка знесла всі ріжні між правами жінок а мушці. Тільки завдяки диктатурі пролетаріату стало можливим освободити жіночку від многовікового ярма. Нашим обов'язком являється заохотити жінок до продуктивної роботи, освободити її від рабства домашнього хазяйства, від довічного нещасного кухонного життя".

В "день жінок" соціалістичний уряд одержав привітну депешу від 7-ки Силвії Панкост, дочки провідниці англійських суфражисток, запаленої більшовички, а знову "Совет русских женщин" вислав привіт Кларі Цеткін.

Жінки професорами університетів.

Першою жіночко-професором на берлінському університеті є д-р Павліна Гервіг, яка викладає зоологію. В Празі покликано Леопольдину Досталь на професора реторики.

П'ЯТИНИСТИЙ ТИФ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Полковник американської армії Гіккест, який перебував в останніх часах на українських землях, друкуючи про свої спостереження обширний реферат в лондонській "Таймсі", де між иншим каже: "Польщу навістила епідемія п'ятинистого тифу така велика, що подібної досі історія не знає. Політичне положення робить надію на поліпшення положення просто лізлозвичайно. Найбільше люте пошесть на галицький Поділля, в районі між Тернополем і Борщевом. Один лікар припадає пересично на 150.000 мешканців. Нпр. в Тернополі згинувло від зарази з 12 ординуючих лікарів 10. Осталося при життю 2. В 1916 році налісалося всіх хорих на тиф в Галичині і Конгресіві 34.000, в минулому році (1919) се число зросло на 231.000, а сего року — тільки в січні і лютому було хорих на тиф 46.000. Школи поклали. Торговельне і економічне життя замерзло. Схід на Галичину виглядає немов кладовище".

Знищення жандармів на Буковині.

Поведене румунських властей, головно жандармів, з населенням на Буковині є страшенне. Найбільше терпить реакція і робітничтво. В Рогіні недалеко Чернівців стався недавно такий випадок: В суботу дня 5. червня с. р. рано приїхали на обісте господаря Василя Гаврильця два жандарми, щоб забрати до війська його сина Володимира, який не ставився добровільно до браки. Тому, що його не знайшли, бо його там взагалі нема, забрали його старшого брата Ілію і повели до касарні. Тут біли хлопця командант постеруку й два жандарми так дику й немилосердно, що люди, які йшли дорогою попри касарню, ставали на крик катованого пе-

ред касарню і кричали до жандармів, щоб вони невинного хлопця не кували. Аж по полудні випустили кати збилого та обнулого хлопця, що ледви заволівся доміти і не міг два дні встати з постелі. Тепер все ще хорує й не може прийти до себе, бо шойно вилічився з малярії, з якою прийшов з війни.

3 трагедії укр. полонених.

З Варшави пишуть до "Вперед":

Один з наших полонених, родом з Сокальщини, кинувся в уступове місце в намірі самовбивства. Вчас се заважено і не допущено до смерті. Зараз сей полонений лежить в шпиталі на відділі божевільних. Вже перед випадком зраджував певні признаки божевілья: сміявся, кричав, говорив до себе. А тепер ще гірше.

А другий факт такий: В часі латинських Зелених свят утупився у Вислі один з наших полонених. Хлоп уміє плавати, а на березі стояли польські жовіри, які се бачили, нещасний пішов на дно. Причину смерті, вкриває таємниця.

Комунізм на селі.

В однім з повітів Новгородської губернії до сільсько-господарських комун вступило 340 селян. Насадка комуністичних господарств розвивається.

Українське жіноцтво.

Безпартійна жіноча конференція в Полтаві 3. липня прийняла рішення усіма силами підтримувати радянську владу і брати участь у всіх радянських органах.

Обновлене науки в Києві.

Від 15. липня розпочинають у всіх українських школах міста Києва знову шкільні заняття.

Далеко-Східна Республіка.

Міністр Закордонних Справ Далеко-Східної Республіки звернувся з листом до міністра Закордонних Справ Китайської Республіки і висловлює бажане утворити спрільний і дружній відносини між обома республіками. В зв'язку з заявою Чічєна про визнання Далеко-Східної Республіки, в самім листі пропонується в недалекому часі скликати конференцію з представників трох зацікавлених республік: Російської, Китайської і Далеко-Східної. Рівночасно Міністр Закордонних Справ Далеко-Східної Республіки повідомив Японію, а японське правительство погоджується визнати Далеко-Східну Республіку при умові цілковитого незалежності, в економічній і політичній-зміслі. З причини міжнародного значення мирного розв'язання Далеко-Східного питання і нашого палкого стремління до миру, вважаємо своїм обов'язком заявити, що ці умови цілком відповідають нашим стремлінням. Наше правительство, яке складається з представників селян, робітників та інтелігентних верств, виявляє з себе внутрішню єдність і має спільною ціллю застановлене братерство між народами і встановлене миру в нашім краю і добросусідських взаємовідносинах. Далі декларція підкреслює небажане перебування японських військ в межах Далекого-Сходу.

Митрополит Шептицький у Варшаві.

"Goniec krakowski" доносить, що до Варшави приїхав митрополит Шептицький. Причиною його приїзду має бути недуга генерала Стан. Шептицького. Ген. Стан. Шептицький, брат "українського" митрополита, був головним командантом польської армії на північній фронті, яка пішла була військово проти українських і російських селян і робітників. Один польський граф Шептицький мурдавав українське населення, а другий, що уважав себе "Українцем" і шей провідником українського народу — помагав своєму братові в сій роботі!

Поквапили ся.

БЕРЛІН. — "Фосіне Цайтунг" доносить, що по цілій Волинській губернії були розлінені афії, сповіщаючи населення, що від тепер адміністрація Волині буде цілком підчинена польському правительству.

В ПОЛЬЩІ.

Польський бандаїзм.

Як сповідають німецькі часописи з 6. липня, що впродовж потверджують і самі польські газети, — дня 25. мая розстріляли польські військові влади 17 чільних провідників німецького робітничества за те, що вони солідаризувалися з проклямацією, в якій проголошено жадання німецьких жителів в справі прилучення Східної і Західної Пруссії до Німеччини. З тої самої причини арештували польсько-шляхоські імперіалісти багато німецьких робітників, яких вивезли у Варшаву. Про їх долю — нічого не звісно, мабуть польські опришки зробили їм конєць, як і попереднім.

Польський полон.

Втікачі з польського полону розповідають про звірські відношення Польків до полонених в концентраційних таборах. На Гродненській перехідній станції час від часу до помешкання полонених вломлювалися солієрні і били зарештованих нагами і колючим дротом. В концентраційних таборах в Познані, кождого підозрілого в комуністичному поведінні наказували бити колючим дротом, даючи 50 ударів за Троцького, 25 за Леніна і 15 за Луначарського. Кат Маліновський стояв коло жертви з револьвером в руці, щоб його застрілити, як тільки він почав би кричати; так він застріляв більше як 20 полонених. В таборі в Кракові полонених вивирали від голоду. Полонених примушували копати стрілецькі рови і виставляти дратві загороли, під обстрілом нашої артилерії. Їх признають також на роботу до поміщиків. Харч видається з неможливим. Особливо по нелюдськи поведуться з Жидами. В Кракові полонени працюють замість коней. (Радіо-телеграма з Харкова.)

Бунт польських легіонерів.

В містечку Ушиця збунтувався батальон польських легіонерів і кинув позицію.

Безробітє в Польщі.

Після звіту польського міністерства праці й суспільної опіки безробітє в Польщі представляє ся так: в маю було зайнятих при дубличних роботах в окрузі Варшави 8.984 робітників на 49.774 безробітних, в окрузі Лодзь на 61.775 безробітних дістало працю 4.453, в Кельцах на 12.455 безробітних дістало працю 1.846, в Люблинським на 6.326 безробітних дістало працю 293, в Бялостоку на 1.314 безробітних дістало працю 128, в Малопольській на 19.442 безробітних дістало працю 370. Разом на 142.086 безробітних дістало працю 16.274. Статистика ся роблена урядом є неповна, бо безробітє є більше.

Митрополит Шептицький у Варшаві.

"Goniec krakowski" доносить, що до Варшави приїхав митрополит Шептицький. Причиною його приїзду має бути недуга генерала Стан. Шептицького. Ген. Стан. Шептицький, брат "українського" митрополита, був головним командантом польської армії на північній фронті, яка пішла була військово проти українських і російських селян і робітників. Один польський граф Шептицький мурдавав українське населення, а другий, що уважав себе "Українцем" і шей провідником українського народу — помагав своєму братові в сій роботі!

Поквапили ся.

БЕРЛІН. — "Фосіне Цайтунг" доносить, що по цілій Волинській губернії були розлінені афії, сповіщаючи населення, що від тепер адміністрація Волині буде цілком підчинена польському правительству.

ВИДАВНИЦТВО КУЛЬТУРА

Вже вийшла з друку давно пожадана для українських робітників книжка в українській мові під заголовком:

КОРОТКИЙ ВИКЛАД ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Написав А. Богданов, переклав на українську мову М. Д. ЦНА КНИЖКИ \$2.50

Се є одна книжка з найновіших видань в українській мові. Обіймає около 400 сторін друку великого формату. Кождий, хто лише вміє читати по українськи, повинен її сейчас замовити. Замовлення шліть на адресу:

KULTURA PUBL. CO.
414 EAST 9 ST. — — — NEW YORK, N. Y.

ШЛЕСЬКІ РОБІТНИКИ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

Конгрес фабричних рад постановив не виробляти амуниції для Польщі.

Опозиція проти виробу якогоб то не було воєнного матеріалу для ужиття Польками проти більшовиків виступила отверто на конгресі фабричних рад Горішнього Шлеська, котрий відбувався в Королівській Гуті дня 6. червня. Ся опозиція виступила також проти націоналістичної агітації, яку ведуть так Німці як і Польки. В резолюції, ухваленій на згаданім конгресі говориться:

"Конгрес остро критикує націоналістичні махінації в Горішньому Шлеську і вважає за потрібне для цілої маси робітників Горішнього Шлеська триматися здалека від всякої подібної агітації, та поставити солідний фронт проти капіталізму і реакції."

Зібрані тут представники фабричних рад прирікають агітувати по фабриках проти виробу воєнного матеріалу, котрий мавби бути ужитий проти більшовиків, Конгрес вискасує свою симпатію для робітників соціалістичної Росії, котрі борються проти імперіалізму."

На тім самім конгресі ухвалено другу подібну резолюцію, котра звучить:

"Зібрані на першім конгресі фабричних рад Горішнього Шлеська в Королівській Гуті дня 6. червня одностайно привітаємо плян акції запропонованої комітетом 20-ти, котрий домагається, щоб фабричні ради були зорганізовані, як спільне оруже шлеських робітників проти капіталу. Конгрес припорукує езекутивному комітету фабричних рад йти просто витиченою лінією пролетаріату в зв'язі з революційними трейд-юніями і партіями, щоб визволитися з неволі капіталізму, з кичем: "Вся власть фабричним радам".

На конгресі було 820 делегатів з 180 фабрик, копадень і інших заводів.

ГРІЗНА СТАТИСТИКА.

"L'Humanite" містить звіт Женевського Міжнародного Союзу помічч дітям, якого метою ратувати європейські діти від повної загибелі. В звітті представлено положення дітей у всіх краях Європи.

В Австрії голод відбивається найгірше на дітях. Недостаток поживи, палива, одія, викликає нечувану смертність. Туберкульоза пориває найбільше жертв в віці від 14 до 18 р.

Не ліпше на Угорщині, хоч пожива обильніша. Страшні відносини в Сербії: діти, які перебули страшну йназію і голод вмирають від туберкульоза. Число туберкульозних дітей подають на 80%. Двіста тисяч круглях сиріт, без опіки, перебігали до недавня край, якби череди диких звірів. Доми для сиріт, основані англійською місією невисвистачають.

В Німеччині голод, туберкульоза, діточа горячка поривають 50% дітей в першому році життя. Сироти по 2 мільонах погібших позбавлені майже зовсім помічч і опіки. Не диво, що число малолітніх злочинців росте постійно.

На Україні стверджено застрашуючі відносини. Ріжні війська переважували ся там

З МІСЦА НА МІСЦЕ, А ЗА НИМИ

йшли голод і пошесть. Справоздає не бачили там зовсім дітей нижче 7 літ. В Польщі побіч недури і голоду найбільше знищене викидала війна, яка полишила ертки тисячі дітей, блукаючих ся по дорогах.

В поніщених департаментах Франції здорових дітей майже нема. Туберкульоза, рахіт, нервові і умові недуги являються ся наслідками по всіх страхтах війни. Є школа, в якій на 200 дітей найдено одно нормальне.

ТРАНСПОРТ НА УКРАЇНІ.

Автохазяїство.

На надзвичайно засіданні автосовіта Цас (центрального автосовіту) заслухано доклад т. Гольмерштайна про поїздки його на Україну.

В зв'язку з докладом автосовітом прийнято слідуючу постанову про програму виробу і організаційні форми експлоатаційного транспорту на Україні. Признано необхідним перейти до трестованої методи виробу автомобілів з тим, аби на Україні скористати з усіх продукційних можливостей шодо виготовлення частин деталей типового тягача.

Ухвалено організувати українське бюро Цас, котре мусить бути при промбюрі (промислового бюро) України. З другого боку признано необхідним за теперішніх надзвичайних обставин існування авто-технічної ради, якої постійної міжвідомственої комісії, до складу котрої входить представник Цас при реввоенсовіті південно-західного фронту і представник бюро Цас на Україні. Бюро Цас мусить складатися з відділів, чи апаратів спеціально-технічного, фінансового і інструкторського.

Паперова промисловість.

Часопис "Трудова Армія" № 15 наводить ось які дані про стан паперової промисловости на Україні: Виріб паперових фабрик на Україні тепер виявляється ся ось в яких цифрах: катеринославська-паперова фабрика виробляє до 6 тисяч пудів газетного паперу, коростівська (на Київщині) — 1.500 пудів папіросного паперу, ростовська (б. Панчево) виробляє газетний, книжковий і телеграфну стяжку — до 10 тисяч пудів, росненська — 5 тисяч пудів всіякого паперу. До серпня 1920 року закінчили ся направи роганської фабрики, виробляючої до 8 тисяч пудів паперу місячно, і малінської фабрики (на Київщині) з виробом до 5 тисяч пудів гілзових бобин.

Відомості про решту паперових фабрик України не надіслані.

При повнім русі всіх паперових фабрик, найбільший вироб досягатиме 45 тисяч пудів місячно, причім вироблений папір належатиме до простих сортів, бо для ліпших сортів нема відповідних сировин і матеріалів.

Золото в Росії.

Від початку сього року Андерсська копальня дала 7 фунтів золота, Богмдарована копальня 43 фунти, Ольховська 3 пуди-4 фунти.